

**A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
Felügyeleti Tanácsa és a Magyar
Könyvvizsgálói Kamara közös ajánlása
a könyvvizsgálók által a Pénzügyi Szervezetek
Állami Felügyeletének évente készítendő külön
kiegészítő jelentés szerkezetéről és tartalmáról**

Agócs Gábor

MKVK PTT Elnök
2006. december 11.

Tartalom

- ◆ **Bevezető**
- ◆ **Az ajánlás célja és hatálya**
- ◆ **A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma**
 - Általános elvárások
 - A hitelintézetek kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
 - A befektetési szolgáltatók kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
 - A biztosítók kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
- ◆ **Kérdések**

Bevezető

Bevezető

- Hat hónapos folyamat
- Tagozat Elnöksége tárgyalta, sok változás volt az ajánlás első tervezete óta
- Munkabizottsági egyeztetés a PSzÁF és a Kamara között (Tagozati Elnök és Szakmai Alelnök bevonásával)
- Szövegezése nem „szigorú”
- Kamarai Elnöki és PSzÁF Elnöki egyeztetés a kritikus kérdésekről
 - = PSzÁF adatszolgáltatás vizsgálata
 - = Csoportszintű vizsgálat
- Felügyeleti Tanács jóváhagyása

Bevezető

- **AJÁNLÁS**
- **Követése javasolt**
- **A korábbi rendeleti szabályozáshoz képest több lényeges változás és részletesebb szabályok**
- **A szerkezetét a Hpt, Tpt, Bit. határozza meg (ettől nem lehet eltérni)**
- **A törvény alapján történő rendkívüli adatszolgáltatás továbbra is fennáll**
- **Kamara honlapján elérhető (tagozati szekció, dokumentumok fül)**
- **A következő Szakma melléklete tartalmazza majd és külön cikk készül róla**

Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja és hatálya

● Hatály

- a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 136. § (1) bekezdése,
- a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 362. § (1) bekezdése,
- továbbá a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) 151. § (5) és (7)-(8) bekezdései

meghatározzák, hogy a pénzügyi szervezet könyvvizsgálója mit köteles az éves beszámoló vizsgálata mellett megvizsgálni

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

7

Az ajánlás célja és hatálya

● Cél

- szerkezetüket és tartalmukat tekintve az egyes szektorokon belül, illetve a szektorok közötti összehasonlításban a szükséges mértékig egyen szilárdak legyenek a jelentések
- jelentésre vonatkozó előírások többféleképpen tölthetők ki tartalommal, valamint kiemelten fontos, hogy mind a pénzügyi szervezetek, a könyvvizsgálók, valamint a Felügyelet is egységesen értelmezze a könyvvizsgálói jelentés szerkezetére és tartalmára vonatkozó előírásokat

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

8

Az ajánlás célja és hatálya

● Cél

- Az ajánlás nem határoz meg a könyvvizsgálókkal szemben a jogszabályi előírásokból következő, és eddig is ellátott feladatokon túl elvégzendő többletfeladatokat.
- „Az ajánlás célja: egy egységes szempontrendszer megadásával a könyvvizsgálói munka során keletkező információ- és tapasztalat megosztás ösztönzése, illetve annak elősegítése, hogy a pénzügyi szervezetek és ügyfeleik érdekeit szem előtt tartva a Felügyelet és a pénzügyi szervezetek könyvvizsgálói közötti információáramlás hatékonysága tovább javuljon.”

Az ajánlás célja és hatálya

● Pénztárak

- A pénztárak esetében a vonatkozó jogszabályok a könyvvizsgáló részére csak a Felügyelet egyedi esetekben való értesítését írják elő, külön kiegészítő jelentés Felügyelet részére való megküldését nem teszik kötelezővé.
- Amennyiben azonban a könyvvizsgáló készít hasonló tartalmú dokumentumot, amelyben összegzi a könyvvizsgálat során tett megállapításait, célszerű, ha azt a Felügyelet számára is eljuttatja.

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – általános elvárások

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

11

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – általános elvárások

- **Könyvvizsgálati standardok és más szakmai előírások**
 - jelentőség, lényegesség
 - hitelminta választás
- **PSzÁF jogsegédletek figyelembevétele**
- **Ha készült vezetői levél erre utalni kell**
- **Hitelintézetnél, ha vezet Ker. könyvet a Tpt szabályait is alkalmazni kell**

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

12

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – általános elvárások

- **Eszközminőség vizsgálatnál a választás szempontjait és az eredmény kiterjesztésének lehetőségét a könyvvizsgálati standardokkal összhangban**
- **Összevont felügyelet alá tartozó intézmények esetében a könyvvizsgáló a külön jelentésben mutassa be a csoport egészének tőkehelyzetét is**

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

● **Értékelés szakmai helyessége**

- számviteli politika véleményezése
 - ideértve a kapcsolódó szabályzatokat
 - anyavállalatnak minősülő pénzügyi intézmény esetében kiemelten vizsgálandó az összevont (konszolidált) éves beszámoló összeállítására vonatkozó szabályzat és gyakorlat
 - eszközminőség értékelése, a portfólióban rejlő kockázatok bemutatása,
 - minősítési kötelezettség alá tartozó eszközcsoportok (kintlevőségek, befektetések és a mérlegen kívül vállalt kötelezettségek) és a
 - nem problémamentes eszközök kezelésének módszere, valamint
 - a nem problémamentes minőségű eszközök könyv szerinti értékének és összetételének
- vizsgálata, kitérve a kapcsolt vállalkozásokkal kötött ügyletekre is.

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

● **Az előírt és szükséges értékhelyesbítések és leírások elvégzése**

- általános észrevételek a hitelintézet értékvesztés elszámolási és visszairási, valamint céltartalékképzési, feloldási és felhasználási gyakorlatával kapcsolatban
- A befektetett pénzügyi eszközök értékelésének bemutatása
- A devizatételek értékelése
- Valós értéken történő értékelés gyakorlata

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

- **Az előírt és szükséges tartalékok képzése**
 - kockázati céltartalék, az általános kockázati céltartalék és az általános tartalék képzésére és felhasználásra
 - lekötött tartalékok
 - könyvvizsgáló véleménye a tartalékok állományának nagyságrendjéről és összetételéről

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

- **A szavatoló tőkére, a tőke megfelelésre, folyamatos fizetőképességre, valamint az egyes pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályok betartása**
 - eszköz-forrás gazdálkodásának megfelelősége, az eszközök és források lejáratil összhangjának, továbbá az eszköz-forrás gazdálkodásra vonatkozó belső szabályozás
 - tőkehelyzet értékelése
 - a hitelintézet likviditását, tőkehelyzetét, jövőbeni biztonságos működését, jövedelmezőségét veszélyeztető tételek és folyamatok bemutatása
 - Nagykockázat vállalási és befektetési korlátoknak való megfelelés
 - CRD felkészülés állása

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

- **Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, illetőleg a prudens működésre vonatkozó jogszabályok, valamint az MNB tv., a pénzforgalomról szóló jogszabályok, a devizajogszabályok, illetve felügyeleti és jegybanki határozatok betartása**
 - tulajdonosi magatartás
 - belső szabályozottság
 - információs rendszerének alkalmassága a felügyeleti és MNB jelentések elkészítésére
 - Évente, a december 31-i időpontra január hónapban készülő felügyeleti adatszolgáltatás és az éves, auditált beszámoló alapján a felügyeleti adatszolgáltatás számviteli szempontú értékelése
 - Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény., a pénzforgalomról szóló jogszabályok, valamint a devizajogszabályok betartásának vizsgálata
 - Felügyeleti és jegybanki határozatok végrehajtása

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

- **Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése**
 - belüli ellenőrzési eljárások és rendszerek értékelése
 - felügyelő bizottság szerepe a belső ellenőrzési rendszer működtetésében
 - döntési jogkörök és hatáskörök, vezetői és folyamatba épített ellenőrzés szabályozottsága és a működés hatékonysága
 - belső ellenőrzési szervezeti egység függetlenségének megvalósulása

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Hitelintézetek

További ajánlások a jelzálog hitelintézet és a lakás takarékpénztár könyvvizsgálóinak

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

● **Értékelés szakmai helyessége**

- számviteli politika véleményezése
 - ideértve a kapcsolódó szabályzatokat
 - anyavállalatnak minősülő pénzügyi intézmény esetében kiemelten vizsgálendő az összevont (konszolidált) éves beszámoló összeállítására vonatkozó szabályzat és gyakorlat
 - eszközminőség értékelése, a portfólióban rejlő kockázatok bemutatása,
 - minősítési kötelezettség alá tartozó eszközcsoportok (kintlevőségek, befektetések és a mérlegen kívül vállalt kötelezettségek) és a
 - nem problémamentes eszközök kezelésének módszere, valamint
 - a nem problémamentes minőségű eszközök könyv szerinti értékének és összetételének
- vizsgálata, kitérve a kapcsolt vállalkozásokkal kötött ügyletekre is.

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

● **Az előírt és szükséges értékhelyesbítések és leírások elvégzése**

- általános észrevételek a értékvesztés elszámolási és visszaírási, valamint céltartalékképzési, feloldási és felhasználási gyakorlatával kapcsolatban
- Kereskedelmi célú értékpapírok értékelésének bemutatása
- A befektetett pénzügyi eszközök értékelésének bemutatása
- A devizatételek értékelése
- Valós értéken történő értékelés gyakorlata

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

● Az előírt és szükséges tartalékok képzése

- kockázati céltartalék és az általános tartalék képzésére és felhasználásra
- lekötött tartalékok
- könyvvizsgáló véleménye a tartalékok állományának nagyságrendjéről és összetételéről

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

● A kockázatkezelési modellek megfelelősége

- A Ker. könyvi 244/2000. (XII.24.) Korm. rendelet 43. § (1) bekezdése alapján, a tőkekövetelmény számítását belső modellel végző befektetési szolgáltatók esetében:
 - a kockázatkezelési rendszer működésének számviteli megalapozottsága,
 - a kockázatkezelési rendszer integritása és megbízhatósága,
 - a modellel szemben támasztott jogszabályi mennyiségi és minőségi követelmények teljesülése,
 - a modell működésének, alapfeltevéseinek és input adatainak értékelése az adatok megbízhatóságának, időszerűségének és konzisztenciájának szempontjai alapján,
 - a modell érvényességének értékelése,
 - azoknak az eljárásoknak az értékelése, amelyeket a befektetési szolgáltató alkalmaz a modellszámítások ellenőrzésére és tesztelésére.

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

- **A szavatoló tőkére, a tőke megfelelésre, folyamatos fizetőképességre, valamint az egyes befektetési szolgáltatásokra vonatkozó szabályok betartása**
 - eszköz-forrás gazdálkodásának megfelelősége, az eszközök és források lejáratú összhangjának, továbbá az eszköz-forrás gazdálkodásra vonatkozó belső szabályozás
 - tőkehelyzet értékelése
 - a befektetési szolgáltató likviditását, tőkehelyzetét, jövőbeni biztonságos működését, jövedelmezőségét veszélyeztető tételek és folyamatok bemutatása
 - kereskedési könyvben szereplő tételek tőkekövetelmény számításának folyamata, belső szabályozottsága, a számított tőkekövetelmény megfelelőségének bemutatása
 - Nagykockázat vállalási és befektetési korlátoknak való megfelelés
 - CRD felkészülés állása

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

27

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

- **Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, illetőleg a prudens működésre vonatkozó jogszabályok, valamint a pénzforgalomról szóló jogszabályok, illetve felügyeleti és jegybanki határozatok betartása**
 - tulajdonosi magatartás
 - belső szabályozottság
 - információs rendszerének alkalmassága a felügyeleti és MNB jelentések elkészítésére
 - Évente, a december 31-i időpontra január hónapban készülő felügyeleti adatszolgáltatás és az éves, auditált beszámoló alapján a felügyeleti adatszolgáltatás számvetési szempontú értékelése
 - a pénzforgalomról szóló jogszabályok betartásának vizsgálata
 - Felügyeleti és jegybanki határozatok végrehajtása

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

28

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Befektetési szolgáltatók

- **Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése**
 - belüli ellenőrzési eljárások és rendszerek értékelése
 - felügyelő bizottság szerepe a belső ellenőrzési rendszer működtetésében
 - döntési jogkörök és hatáskörök, vezetői és folyamatba épített ellenőrzés szabályozottsága és a működés hatékonysága
 - belső ellenőrzési szervezeti egység függetlenségének megvalósulása

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma

További ajánlások az elszámolóházra és a tőzsdére vonatkozóan

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

Leposa Csilla

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **A szavatoló tőkére, a tőkeszükségletre vonatkozó szabályok betartásának, a szavatoló tőke számítások helyességének vizsgálata**
 - A biztonsági tőke szabályok teljesülésének vizsgálata
 - A szavatoló tőke szükséglet számítások: a Bit. 8. számú mellékletének való megfelelés vizsgálata
 - A biztosító rendelkezésre álló szavatoló tőkéje számítására vonatkozó szabályok érvényesülésének vizsgálata
 - ha a függőkár tartalékok diszkontálásra kerülnek, akkor annak értékelése, hogy a számítások során alkalmazott adatok, diszkontráták, valamint az elvégzett korrekció megfelelő volt-e
 - annak értékelése, hogy a nem realizált tételek jelentős hatással bírnak-e a biztosító szavatoló tőke helyzetére
 - A szavatoló tőke és a tőkeszükséglet jogszabályi megfelelésének vizsgálata során tapasztalt, a szokásos gyakorlattól eltérő, a fentiekben nem említett gyakorlatot az értékelésben javasolt bemutatni

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **Az eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, valamint prudens működésre vonatkozó jogszabályok és a felügyeleti határozatok érvényesülésének vizsgálata**
 - Biztosítási tevékenység
 - a kockázat elbírálás és állománygondozás rendszerének szabályozottságára és a belső szabályoknak való megfelelésre,
 - a nagykockázat vállalásra,
 - a viszontbiztosítási szerződéseknek való megfelelésre vonatkozóan.
 - Befektetési tevékenység
 - A biztosítástechnikai tartalékok fedezetül szolgáló eszközök nyilvántartásának megfelelőségére,
 - A biztosítástechnikai tartalékok fedezetét képező eszközök kezelésére vonatkozó belső szabályozás és a belső szabályozásnak való megfelelésre,
 - a Bt. befektetési, illetve megfeleltetési szabályaiban előírtaknak való megfelelésre vonatkozóan

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

33

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **A folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási, és adatszolgáltatási rendszer megfelelőségének értékelése**
 - folyamatos nyilvántartási, adatfeldolgozási és adatszolgáltatási rendszer értékelése
 - állomány-nyilvántartó rendszere;
 - tartalék-nyilvántartása;
 - eszköz nyilvántartása.
 - jogosultságok rendszere megfelelően dokumentált, szabályozott-e
 - nyilvántartási, adatfeldolgozási, adatátviteli rendszerek és folyamatok átláthatósága, dokumentáltsága, ellenőrzöttsége
 - Évente, a december 31-i időpontra január hónapban készülő felügyeleti adatszolgáltatás és az éves, auditált beszámoló alapján a felügyeleti adatszolgáltatás számviteli szempontú értékelése

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

34

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **Az ellenőrzési rendszerek működésének értékelése**
 - az ellenőrzési eljárások és rendszerek értékelése
 - a belső ellenőrzési funkció rendszerének a Bit. 89. §-ában előírt követelményeknek való megfelelése
 - a felügyelő bizottság szerepe
 - a döntési jogkörök és hatáskörök, vezetői és folyamatba épített ellenőrzés szabályozottsága és a működés hatékonysága
 - a belső ellenőrzési szervezeti egység függetlensége

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **A tartalékok megfelelőségének és fedezetének vizsgálata**
 - A tartalékok megfelelőségének vizsgálata:
 - a tartalékolási szabályzat megfelel-e a vonatkozó jogszabályi előírások által támasztott követelményeknek,
 - a tartalékok képzése megfelel-e vonatkozó jogszabályi előírásokban foglaltaknak, valamint a biztosító tartalékolási szabályzatának,
 - a tartalékok bemutatása, kiemelten a lebonyolítási eredményekre,
 - a viszontbiztosítás figyelembe vétele megfelelően történik-e,
 - a számítások, felhasznált adatok dokumentálásának bemutatása.
 - A biztosítástechnikai tartalékok eszközfedezetének vizsgálata:
 - az eszközértékelési szabályzat véleményezése
 - a biztosító eszközportfólióinak bemutatása, a portfólióban rejlő kockázatok bemutatása
 - A fedezetértékelés gyakorlatának összhangja a biztosító belső szabályzatával, különös tekintettel az életbiztosítási ági matematikai tartalékok befektetéseire.
 - A biztosító befektetési piaci értékének változásai, a befektetések hozama, vesztesége

A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma – Biztosítók

- **A tartalékok tartalék fajtánkénti és ágazatonkénti részletes értékelése**

Tartalom

- ◆ **Bevezető**
- ◆ **Az ajánlás célja és hatálya**
- ◆ **A külön kiegészítő jelentés javasolt szerkezete és tartalma**
 - Általános elvárások
 - A hitelintézetek kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
 - A befektetési szolgáltatók kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
 - A biztosítók kiegészítő könyvvizsgálói jelentése
- ◆ **Kérdések**

Kérdések és válaszok

MKVK PTT PSzÁF konferencia 2006. december 11. Agócs Gábor, A PSzÁF és a Kamara ajánlása a könyvvizsgálói külön jelentésről

39